Р Е Ц Е Н З И Я

по конкурс за заемане на академична длъжност "Доцент"
в област на висше образование 5. „Технически науки” и по професионално направление 5.5. “Транспорт, корабоплаване и авиация”, научна специалност „Организация и управление на промишления транспорт (воден транспорт)”

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 37/04.05.2018г.
Кандидат: гл. ас. д-р Анета Димитрова Върбанова
Член на научното жури: проф. д-р инж. Чавдар Илиев Александров

1. Научна продукция на гл. ас. д-р Анета Върбанова, която подлежи на рецензиране

От предоставените 27 публикации за рецензиране се приемат 21, както следва:

1. Общ брой заглавия	27
2. Научни публикации (статии и доклади)	20 бр.
(на български език - 3, на английски език – 16 и на руски език - 1)	
От тях 10 равностойни на монографичен труд	
и 10 извън горната група	
Статии в чуждестранни списания	2 бр.
Публикации в научни списания и годишници в България	11 бр.
Доклади на научни конференции в чужбина	1 бр.
Доклади на научни конференции в страната	6 бр.
3. Учебници и учебни помагала	1 бр.
4. Автореферат на защитена дисертация	1 бр.
Публикации по дисертационния труд	5 бр.
5. Научноизследователски проекти	2 бр.

Не се рецензират публикациите по дисертационния труд (5 бр.) научно-изследователските и научно-приложните проекти (2 бр.) и учебното пособие, тъй като се предполага, че те вече са минали процедура за предварително рецензиране. В същото време при оценката на научноизследователска дейност и педагогическата подготовка на кандидатката не би трябвало да се пропуска техния научен и научно-приложен принос.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научноприложната и преподавателска дейност на кандидата

Кандидатката за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност "Доцент" в катедра „Корабоводене, управление на транспорта и опазване на чистотата на водните пътища (КУТОЧВП)” при ТУ – Варна е завършила специалност „Международни икономически отношения”, ОКС „Магистър“ в УНСС – София, през 1997г. Завършила е и курс по корабен брокераж в Лондонския институт за чартърни корабни брокери ICS.

След обучение в докторантура в ТУ – Варна е защитила дисертация за присъждане на ОНС "Доктор" на тема „Усъвършенстване на организацията на превозите на генерални товари по фидерни контейнерни линии в Черноморския регион“ и по научна специалност 02.14.09 "Управление и организация на промишления транспорт (воден транспорт)". Цялата научна продукция извън дисертацията също е изцяло в областта на търговското корабоплаване с приложение в управлението и организацията на водния транспорт. В конкурса за "Доцент" кандидатката участва с 10 бр. публикации в рецензирани списания, обединени тематично под общо заглавие „Съвременни подходи в организацията и управлението на търговското корабоплаване” и равностойни на монография, всичките на английски език, както и 10 публикации извън тази група, от които 1 в чуждестранна конференция на руски език, 3 статии в списания, издавани на английски език и 6 публикации на различни конференции в страната. В списъка с научни трудове е включено още и едно учебно пособие, писано самостоятелно. Кандидатката е самостоятелен автор на 18 публикации и 1 учебно пособие и е посочила 6 броя цитиранията на трудове си, отразени в Google Scholar, с h-индекс = 1. Участва в два научни и научно-образователни проекта, в т.ч. един национален и един вътрешно-университетски.
Тематично научната продукция на кандидатката може да се класифицира в следните научно-приложни области:

1.1 Изследване на проблемите в областта на експлоатацията, управлението и организацията на търговското корабоплаване – в трудове А1, А2, от А7 до А10, както и в Б2 и в Б5;
1.2. Изследване на проблемите в областта на логистиката на водния транспорт – в трудове от А3 до А6;
1.3. Изследване на проблемите в областта на линейните превози по море – в трудове Б1, Б2, Б7, Б9 и Б10;
1.4 Проблеми на обучението по търговска експлоатация на флота и организация и управление на водния транспорт – в трудове Б1 и Б6.
Всички трудове на кандидатката, представящи нейната научноизследователска и научноприложна дейност, са в областта на конкурса и съответстват на изискванията на нормативните документи.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидатката

Анета Върбанова започва преподавателска работа през 2009г. като хоноруван асистент в кат. „КУТОЧВП” на ТУ – Варна. Към датата на обявяване на настоящия конкурс е главен асистент в катедрата. През годините преподава различни дисциплини от учебните планове на Корабостроителния факултет на ТУ - Варна, както и на Факултет Навигационен на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. Списъкът е твърде голям, но е изцяло в областта на организацията и управлението на водния транспорт, корабния брокераж, търговската експлоатация на флота и т.н. Наред с преподаването гл. ас. Върбанова се грижи за развитие на учебноплановата документация, осигуряваща учебния процес в катедрата. Разработила е 4 учебни програми от учебните планове на специалности „Експлоатация на флота и пристанищата“, „Индустриален мениджмънт“ и „Корабоводене“ на ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ към ТУ - Варна, както и 11 броя лекционни курсове. Автор е на един учебник по Търговска експлоатация на флота с множество полезни приложения, както и на голям брой учебни програми и лекционни курсове, ръководи курсови и дипломни проекти. Всичко това показва, че гл. ас. Анета

Върбанова има много добра педагогическа подготовка и опит в преподавателската работа.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

Приносите от научноизследователската и педагогическа дейност на кандидатката могат да се обединят в групи, както следва:

4.1. **Приноси с преобладаващ научен характер** (в трудове от първа група, равностойни на монографичен труд (А1, А2, А7, А8, А9 и А10) и в трудове извън първата група (Б2, Б4, Б7, Б8, Б9, Б10).

В трудовете от първата група гл. ас. д-р Върбанова предлага подходи за разработване на съвременни технологии и прилагане на системи за електронен документооборот с цел оптимизиране на процесите по управлението на водния транспорт и в частност на дейностите на корабните компании. Предложена е методология за оптимизиране на управленските дейности и за оценка на риска при определяне на факторите, влияещи върху ефективността на водния транспорт и на показателите за оценка на въздействието на мерките за опазване на околната среда върху икономическата ефективност на корабоплаването. Разработен е математически модел за оптимизиране на процесите в оперативното управление на корабните компании, както и на модели за оценка на интермодалната свързаност на черноморските пристанища и на ефективността на пристанищната логистика.

Във втората група трудове са предложени нови методи за измерване и оценяване на концентрацията на транспортни услуги, предлагани на линейния фрахтов пазар и на ползите от прилагането на споразумения между участниците в него. Разработени са нови подходи за оптимизиране на структурите и дейностите на веригите, осигуряващи доставките в линейното контейнерно плаване и са изследвани факторите, влияещи върху неговото функциониране и развитие.

4.2. **Приноси с преобладаващ научно-приложен и приложен характер** (в трудове от първа група, равностойни на монографичен труд (А3, А4, А5) и в трудове извън първата група (Б1).

В трудовете от първата група, равностойни на монографичен труд кандидатката предлага обосновка и анализ на стратегическите цели в развитието на Черноморските пристанища. Анализирани са факторите за повишаване на логистичната ефективност на водния транспорт в Р. България и показателите за нейната оценка.

В трудовете от втората група са извършени изследвания на мерките за осигуряване на сигурност и безопасност при превоза на контейнеризирани товари.

4.3. **Методически изследвания, учебници и учебни пособия** (в трудове Б6 и В1:

През годините, в които работи като преподавател в ТУ - Варна и ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ кандидатката участва активно в развитието и усъвършенстването на учебноплановата документация на специалността и на методиката на нейното прилагане в учебния процес. В резултат от тази работа е извършен анализ на качеството на висшето образование в професионално направление 5.5 „Транспорт, корабоплаване и авиация“ и в частност на практическата подготовка на морските специалисти и са предложени мерки за неговото подобряване. Издаден е един учебник, в който кандидатката е самостоятелен автор.

5. Конкретна значимост на приносите за науката и практиката

От представената за рецензиране научна продукция на кандидатката може да се направи извода, че тя е представена достатъчно добре на международно и национално ниво. Конкретната значимост на приносите за науката и практиката се изразява в участия с публикации в 2 чуждестранни научни списания, 11 национални списания и сборници с научни трудове, както и в 7 международни научни конференции, от които една в чужбина. Кандидатката представя списък с 6 бр. цитирания в Google Scholar, някои от които вероятно ще се появят и в базата данни на Scopus и Web of Science. Тези факти дават основание да се счита, че научната продукция на кандидатката е станала достояние на академичната общност в страната и в чужбина в достатъчно висока степен.
Представени са и справки за участие в 2 научни и научно-образователни проекта, в т.ч. национални и вътрешно-университетски. Това дава основание да се направи заключението за успешно внедряване на научните достижения на кандидатката в практиката.

6. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидатката

В 19 от предложените трудове кандидатката участва самостоятелно, За останалите две не са представени документи за авторски претенции на другите автори, поради което считам, че съавторството е равноправно. В работите преобладават изследвания в областта на организацията и управлението на водния транспорт и в частност линейноите превози на товари по море, съвременните подходи в организацията и управлението на търговското корабоплаване. Това ми дава основание да считам, че основните приноси в трудовете, представени за участие са по темата на конкурса и са лично дело на кандидатката.

7. Критични бележки и препоръки

Публикационната активност на кандидатката съответства на нормативните изисквания както количествено, така и като съдържание. Прави впечатление обаче, че списанията, в които е публикувано, са предимно университетски издания. Добре би било в бъдеще публикационната дейност на кандидатката да се насочи отново към по-авторитетните индексирани издания в чужбина.
Прави впечатление и фактът, че в преобладаващия брой публикации кандидатката е самостоятелен автор, което във времето на глобализация, интердисциплинарност и широкообхватност на научните изследвания в коя да е област може да бъде прието за недостатък. В тази връзка бих препоръчал в бъдеще кандидатката да търси възможности за участие в международни проекти с Европейско финансиране със сродни университети и научни организации за прилагане на своите научни постижения в областта на организацията и управлението на водния транспорт, логистичното осигуряване на корабоплаването, както и по съвместни образователни проекти, публикационна и издателска дейност.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Гл. ас. д-р Анета Върбанова работи в Техническия университет на гр. Варна от 2009 година, в началото като хоноруван преподавател, а в последствие – като редовен асистент, както и във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ от 2010г. до 2014г. През този период съм

имал възможност да работя с нея както в ТУ - Варна, където съм хоноруван преподавател, така и във ВВМУ. Участвали сме заедно и в различни научни форуми, като конференции, семинари и др. Впечатленията ми от кандидатката са много добри както по отношение на нейната професионална подготовка, така и от личностните й качества. Практическият й опит като корабен брокер в различни компании, в т.ч. и в чужбина, както и като преподавател в областта на корабния брокераж също е впечатляващ.
Част от получените от нея научно-приложни резултати се прилагат и в обучението на кадри в предметната област на конкурса. Тези факти потвърждават в голяма степен значимостта на научните и научно-приложните достижения на кандидатката.

9. Създадена ли е творческа среда за предаване на натрупания опит и знания на по-младите колеги

В обобщение на посоченото по-горе може да се направи заключението, че в научното звено, в което работи гл. ас. д-р Анета Върбанова е създадена творческа среда за научноизследователска работа, обучение и предаване на професионален опит и знания на по-младите колеги, както и вече изградена школа в областта на търговската експлоатация на флота, корабния брокераж, управлението и оранизацията на водния транспорт, което е изцяло в областта на конкурса. Ръководените от кандидаката дипломанти, успешно защитили дипломните си проекти в областта на управлението на водния транспорт, морските и речните пристанища, както и обучаваните от нея студенти на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ са най-доброто доказателство за наличието на добра среда за творческо развитие и предаване на натрупания опит в научното звено, заслуга за което безспорно има и кандидатката за конкурса за доцент.

Общо заключение

Гл. ас. д-р Анета Върбанова е представила за участие в конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“ значителна по обем научна продукция, насочена към решаване на реални проблеми в сферата на управлението на водния транспорт, морските и речните пристанища и в организацията и управлението на търговското корабоплаване. Представените разработки са на високо теоретично ниво, с достатъчен брой цитирания в Google Scholar и отговарят на изискванията на регламентиращите документи. Много сериозен е и педагогическият опит на кандидатката. Всичко това ми дава достатъчно основание да предложа на Уважаемия Академичен съвет на ТУ - Варна да присъди на гл. ас. д-р Анета Димитрова Върбанова научната длъжност "Доцент" в катедра „КУТОЧВП” по професионално направление 5.5. "Транспорт, корабоплаване и авиация", научна специалност "Организация и управление на промишления транспорт (воден транспорт)".

12.08.2018 г. Рецензент: ……
Варна /проф. д-р инж. Ч. Александров/